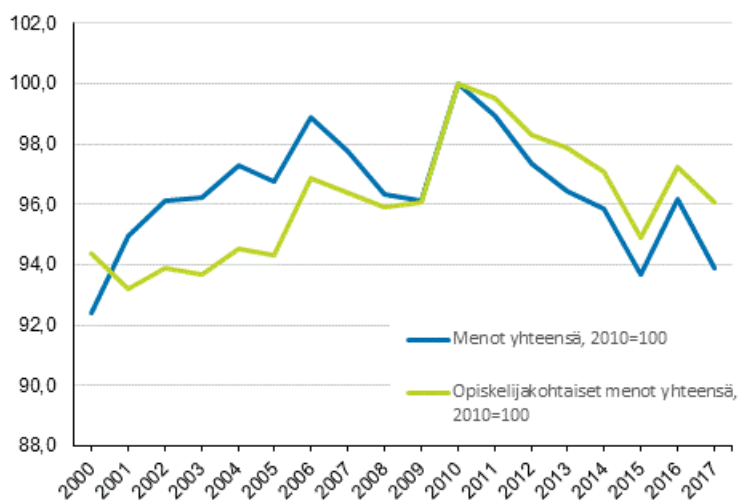

Koulutuksen talous 2017

Koulutuksen käyttömenot ovat vähentyneet reaalisesti vuoden 2010 jälkeen

Koulutuksen käyttömenot laskivat vuonna 2017 reaalisesti 2,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Koulutuksen käyttömenot ja opiskelijakohtaiset menot ovat vähentyneet reaalisesti vuoden 2010 jälkeen. Vuosina 2000-2017 koulutuksen kokonaiskäyttömenot ja opiskelijakohtaiset menot olivat korkeimmillaan vuonna 2010.

Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys 2000–2017

Eri koulutussektoreiden menokehityksessä on eroja. Esi- ja perusopetuksen menot ovat kasvaneet reaalisesti vuoteen 2010 verrattuna. Muiden koulutussektoreiden menot ovat laskeneet. Eniten 2010-luvulla ovat laskeneet ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen menot.

Koulutuksen käyttömenot olivat vuonna 2017 suhteessa bruttokansantuotteeseen 5,3 prosenttia. Osuus on laskenut vuodesta 2010 alkaen.

Käyttömenot on muutettu vuoden 2017 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla. Reaalinen muutos tarkoittaa, että hintojen muutoksen vaikutus on otettu huomioon. Vuoden 2017 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin

vuosiin opintotuen asumislisän muutoksista johtuen. Menojen reaalin lasku vuonna 2017 oli 1,1% edelliseen vuoteen verrattuna, jos opintotuki jätetään huomiotta.

Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2017

Käyttökohte	milj. euroa	%
Esiopetus ¹⁾	356	3,0
Perusopetus	4 683	39,6
Lukiokoulutus	720	6,1
Ammatillinen koulutus	1 614	13,6
Oppisopimuskoulutus	139	1,2
Ammattikorkeakoulukoulutus	909	7,7
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ²⁾	2 253	19,0
Muu koulutus	465	3,9
Opintotuki	697	5,9
Yhteensä	11 837	100,0

1) 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa.

2) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen.

Koulutuksen käyttömenot olivat yhteensä 11,8 miljardia euroa vuonna 2017. Suurimman osuuden koulutuksen käyttömenoista muodostavat perusopetuksen kustannukset. Perusopetukseen käytettiin 4,7 miljardia euroa vuonna 2017. Seuraavaksi suurimmat osuudet olivat yliopistokoulutuksella ja -tutkimuksella, johon käytettiin 2,3 miljardia euroa ja ammatillisella koulutuksella, johon käytettiin 1,6 miljardia euroa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2000–2017.....	4
Liitetaulukko 2. Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 2000–2017.....	4
Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2017.....	5
Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2017.....	5
Laatuseloste: Koulutuksen talous.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2000–2017

Käyttökohte	Vuosi										Muutos
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2016-2017
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%
Esiopetus ¹⁾	94	269	312	323	342	347	352	358	361	356	-1,5
Perusopetus	2 734	3 413	4 120	4 231	4 363	4 492	4 538	4 620	4 691	4 683	-0,2
Lukiokoulutus	503	600	695	713	727	737	738	736	730	720	-1,3
Ammatillinen koulutus ²⁾	925	1 287	1 758	1 851	1 898	1 911	1 878	1 797	1 749	1 614	-7,7
Oppisopimuskoulutus	96	132	177	170	171	154	157	151	142	139	-2,0
Ammattikorkeakoulukoulutus ³⁾	525	704	896	921	928	912	874	883	916	909	-0,8
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁴⁾	1 364	1 671	2 162	2 330	2 340	2 341	2 320	2 323	2 284	2 253	-1,3
Muu koulutus	298	361	442	462	478	483	481	479	474	465	-2,0
Opintotuki ⁵⁾	648	732	871	847	837	832	852	860	866	697	-19,5
Yhteensä	7 186	9 167	11 434	11 848	12 084	12 209	12 190	12 208	12 213	11 837	-3,1
Käyttömenot suhteessa BKT:hen, %	5,3	5,6	6,1	6,0	6,0	6,0	5,9	5,8	5,7	5,3	

- 1) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.
- 2) Sisältää valtionosuusrahoitteisen oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen vuodesta 2005 alkaen.
- 3) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 5) Vuoden 2017 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin opintotuen asumislisän muutoksista johtuen.

Liitetaulukko 2. Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 2000–2017 ¹⁾

Käyttökohte	Vuosi										Muutos
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2016-2017
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%
Esiopetus ²⁾	153	358	344	340	347	345	349	346	358	356	-0,8
Perusopetus	4 431	4 540	4 542	4 453	4 431	4 473	4 497	4 470	4 654	4 683	0,6
Lukiokoulutus	815	798	766	750	738	734	731	712	724	720	-0,6
Ammatillinen koulutus ³⁾	1 498	1 712	1 938	1 949	1 927	1 903	1 860	1 739	1 735	1 614	-7,0
Oppisopimuskoulutus	156	175	195	179	174	153	156	146	141	139	-1,2
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁴⁾	852	936	988	970	942	908	866	854	909	909	0,0
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁵⁾	2 211	2 223	2 384	2 453	2 376	2 331	2 299	2 247	2 266	2 253	-0,6
Muu koulutus	482	480	488	487	485	481	477	464	471	465	-1,3
Opintotuki ⁶⁾	1 050	973	960	891	850	828	844	832	859	697	-18,9
Yhteensä	11 646	12 197	12 605	12 472	12 270	12 157	12 079	11 810	12 119	11 837	-2,3

- 1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2017 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.
- 2) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.
- 3) Sisältää valtionosuusrahoitteisen oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen vuodesta 2005 alkaen.

- 4) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 6) Vuoden 2017 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin asumislisän muutoksista johtuen.

Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2017

Koulutussektori	Vuosi										Muutos 2016-2017 %
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	
Esiopetus	3 200	4 700	5 400	5 500	5 800	5 800	5 900	5 900	5 800	5 800	-1,0
Perusopetus	4 600	5 900	7 600	7 900	8 200	8 400	8 500	8 600	8 700	8 600	-1,4
Lukiokoulutus	3 600	4 500	5 500	5 600	5 800	5 900	6 000	6 000	6 000	6 000	-0,3
Ammatillinen koulutus ¹⁾	7 000	8 400	10 100	10 500	10 800	10 800	10 500	10 000	9 700	9 000	-7,0
Ammattikorkeakoulukoulutus ²⁾	4 900	5 600	6 900	7 000	7 000	6 900	6 600	6 600	6 700	6 600	-1,6
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ³⁾	8 800	9 500	12 800	13 800	13 800	13 900	14 000	14 500	14 600	14 600	0,0
Yhteensä	5 300	6 500	8 300	8 600	8 800	9 000	8 900	9 000	8 900	8 800	-2,0

1) Ei sisällä ammatillista lisäkoulutusta.

2) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

3) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2017¹⁾

Koulutussektori	Vuosi										Muutos 2016-2017 %
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	
Esiopetus	5 100	6 200	5 900	5 800	5 900	5 800	5 800	5 700	5 800	5 800	-0,2
Perusopetus	7 500	7 800	8 400	8 300	8 300	8 400	8 400	8 300	8 600	8 600	-0,6
Lukiokoulutus	5 800	6 000	6 100	5 900	5 800	5 900	5 900	5 800	6 000	6 000	0,4
Ammatillinen koulutus ²⁾	11 400	11 200	11 200	11 000	10 900	10 800	10 400	9 600	9 600	9 000	-6,2
Ammattikorkeakoulukoulutus ³⁾	7 900	7 500	7 600	7 300	7 100	6 800	6 500	6 400	6 600	6 600	-0,8
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁴⁾	14 300	12 700	14 100	14 500	14 100	13 900	13 900	14 000	14 500	14 600	0,8
Yhteensä	8 600	8 600	9 100	9 100	9 000	8 900	8 900	8 700	8 900	8 800	-1,2

1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2017 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.

2) Ei sisällä ammatillista lisäkoulutusta.

3) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuodesta 2015 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

Laatuseloste: Koulutuksen talous

1. Tilastotietojen relevanssi

Koulutuksen talustilasto kuvaa koko koulujärjestelmän talous- ja kustannustietoja esiopetuksesta korkeakoulukoulutukseen sisältäen myös opintotukimenot. Tietoja käytetään mm. koulutuksen suunnittelussa, tutkimuksessa ja arvioinnissa. Kustannustietoja tuotetaan eriteltynä koulutussektoreittain ja käyttökohteen mukaan.

Tiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Tiedot perustuvat opetustoimen valtionosuusjärjestelmässä olevien oppilaitosten osalta Opetushallituksen keräämiin tietoihin ja kunnallisen esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen osalta Tilastokeskuksen kuntataloustilaston yhteydessä tehtyyn erillistiedonkeruuseen opetuksen valtionosuusjärjestelmää varten. Korkeakoulujen tiedot perustuvat opetus- ja kulttuuriministeriön keräämiin tietoihin, valtion keskuskirjanpidon ja valtion talousarvioesityksen tietoihin sekä Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoimintatilaston keräämiin tietoihin yliopistojen tutkimusmenoista. Valtion opintotukimenotiedot ovat Kelan opintoetuustilastoista. Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa käytetään Tilastokeskuksen keräämiä opiskelijamäärätietoja.

Tilastolain (23.4.2004/280, muut. 361/2013) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen työjärjestyksen mukaan väestö- ja elinolotilastot -yksikkö tuottaa kyseisiä tilastoja mm. koulutuksesta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kustannustiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Aineistot ovat kokonaisaineistoja. Perusjoukkona ovat Suomessa annetun koulujärjestelmäkoulutuksen kustannustiedot. Tiedot eivät sisällä henkilö pohjaisia tietoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen käsittelyprosessin aikana tilaston perustana olevien tietojen korkea laatu varmistetaan useiden erilaisten tilastollisten tarkistusohjelmien avulla sekä vertailuilla aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on lopullinen ja ilmestyy vuosittain. Tiedot ilmestyvät runsas vuosi viiteajankohdan jälkeen. Tiedot kuvaavat kalenterivuotta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastosta julkaistaan tietoja Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan Koulutus, kulttuuri ja ajankäyttö -vastuualueelta, jossa tilasto laaditaan.

Lisää tietoa tilastossa käytetyistä käsitteistä löytyy Tilastokeskuksen käsitetietokannasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1995. Jonkin verran eri vuosien vertailtavuuteen vaikuttavat koulutusjärjestelmässä, tilastoinnissa ja käytetyissä luokituksissa tapahtuneet muutokset.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Opetushallituksen julkaisemat koulutuskustannustiedot poikkeavat Tilastokeskuksen tiedoista tietojen rajauksen ja tilastointikäytäntöjen erojen vuoksi.

Lisätietoja

Mika Tuononen 029 551 3504

Vesa Hämäläinen 029 551 2594

Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

koulutustilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Koulutustilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0947 (pdf)